Çukurova Holding Catarpıllar'da grev var!..

● MESS'e bağlı işyerlerinde grevler yayılıyor. MESS patronları, işçileri «uzlaşmazı olmakla suçlarken, kendilerinin, işçi istek lerinin, işçi isteklerini asla kabul etmiyeceklerini, fabrikalarını kapatıp işçileri sokağa döke-ceklerini de pervasızca itiraf ediyorlar.

● Caterpıllar işçileri MESS'in kudurmuş patronlarına mesaj gönderiyorlar:

«Siz vermeseniz de biz kendi haklarımızı söke söke alacağız.»

Azgın patronların azgın örgütü MESS işçi haklarını kabul etmemekte direttiyor. İşçilere «siz çalışacaksınız, aç kalacaksınız, biz kazanacağız, keselerimizi dolduracağız» diyor, başka bir şey demiyorlar.

Bu söze İşçinin verilecek cevabı vardır: GREV!

Boşuna değil. MESS'e bağlı işyerlerinde grevler hızla yaygınlaşıyor. Maden-İş işçileri bir bir greve çıkıyorlar. Başka İşkollarında da grevler var. Grevler hızla yaygınlaşıyor. İşçi sınıfını açlığa mahkûm etmek istiyen patronlar şimdi kendileri greve mahkûm oluyorlar.

MESS'in «temel direklerinden» en azılı düşmanı patronlardan müteşekkil Çukurova Holding'e bağlı işyerlerinde de grevler gelişiyor. Son olarak bu holdingin Diyarbakır'daki İşyeri Caterpillar'de işçiler greve başladılar.

Grevci İşçiler, İşverenin uzlaşmaya yanaşmadığını, kendilerini teslim almak için çalıştığını belirttiler. Patronların, stoklarına, sermayelerine, zaten fazlasıyla şişmiş olan keselerine ve arkalarına aldıkları Demirel iktidarına güvendiklerini belirten Caterpillar İşçileri, «patronların unutkan olduklarını» da sözlerine ekliyorlar. İşçiler kararı ve azimli. Haklarını söke söke alacaklarını vurguluyorlar. Grevlerinin, İşçi sınıfının büyüyen direnişinin ve mücadele azminin bir parçası olduğunu dile getiriyorlar. İşçi sınıfının gücünün ergeç üstün geleceğine dair inançlarını yüksek sesle haykırıyorlar.

Caterpillar'ın grevci İşçileri'ni Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Diyarbakır İl yöneticileri topluca ziyaret ettiler ve TSİP'in dayanışma mesajını ilettiler.

Gerçek Konuşalım

REMZİ ÇIĞ

Cesaret!

Televizyonda reklam oldukça pahalı. Sanıyesi için bilmem kaç bin lira gerekli. Bunu bilen AP'li bakanlar, reklam parasından kurtulmak için, «basın toplantısı» adı altında TV'ye çıkıyorlar. Reklamlarını yapıyor ve para ödemeksizin çekip gidiyorlar.

Bu İşi de çoğunlukla bir kukla oyunu biçiminde yapıyorlar. Milletçe kukla oyunlarına olan merakımızı bildikleri için bu yola başvuruyorlar. Önce, bakana kimlerin hangi soruları soracağı saptanıyor. Bakan da vereceği cevapları önceden hazırlıyor. Sonra da çıkıp TV'de ezberledikleri rollerini oynuyorlar.

Ancak, kukla oyununa alet edilen konular her zaman «gayri ciddi» konular değil. Hatta hiç değil. Halkımızın hayati sorunlarını bile alaya alıyorlar. Yani her şeyi kukla oyunu düzeyine indirmeye hazır bir halleri var.

Oldukça cüretli olduklarını da itiraf etmeliyiz. Geçen hafta gördük. Gazeteci kılığında birisi, bakana şunu soruyor: «Halka karşı çok çesur tedbirler alıp büyük zamlar yaptınız. Şimdi aynı cesaretle İşçilerin üzerine de yürüyecek misiniz?»!

Ne demek İşçilere karşı cesur davranmak? Gazeteci kılığındaki kukla oyunu o kadar sulandırıyor ki, milyonlarca seyircinin önünde bakanı zor duruma sokuyor. Böyle konular milletin önünde açık edilmez ki!

Nitekim bakan, anladığı halde anlamamazlıktan geliyor. «Anlamadım» diyor. Halbuki gayet iyi anlamıştır. Ücretleri dondurmak, memur maaşlarını sabit tütmak, köylüye verilecek taban fiyatlarını kısıtlamak «cesaret» isteyen bir İştir ve gazeteci kılığına sokulmuş kukланın aradığı cesaret de bu cesarettir.

Demirel iktidarı ve tekeller ortaklığı bu cesareti gösterebilecek mi?

Bize göre bu cesareti gösterebilecek. Nitekim göstermeye başlamış bile. Maden-İş, Tekstil ve Hava-İş Sendikasına bağlı İşçiler grevdeler. Niçin grevdeler? Bir kaç kuruş daha fazla ücret istedikleri, ama bu istekleri kabul edilmedi diye grevdeler. Yasalara göre İktidar, bu tür grevlere topla-tüfekle saldıramıyor. Bunun için, grevleri, saldırabileceği türden grevler olarak göstermeye çalışıyor. Bunlar «İdeolojik grevdir» diyor. Nasıl yani ideolojik grev?! İşçilerin verecekleri ev kirası var. Bakkal, kasap, fırıncı borçları var. İlâç, giyecek, yakacak giderleri var. Bütün bunlar piyasada ateş pahası. Satınalmak gerek ve satın alabilmek için yeterli para gerek. İdeoloji ile bütün bunları satın almak mümkün değil. O halde grevlerin amacı ideolojik değil.

İktidarın ve tekellerin İşçi grevlerine «ideolojik» sıfatını takması bir bakıma şu amaç içindir: İşçiler grevlerde, İşverenle kendilerinin farklı sınıflardan olduklarını öğreniyorlar. Öğrenince de, çıkarlarının farklı olduğunu, bunun sürekli bir uzlaşmazlık anlamına geldiğini kavrıyorlar. O halde iktidarı ve İşverenleri korkutan, ekonomik amaçlı grevlerin bile, sonuç itibariyle İşçilerin bilincini yükseltmesi, onların ideolojilerini güçlendirmesidir.

Bunun önü alınamaz ki. İşçiler bunu sadece grevde değil, her yerde öğreniyorlar. Makinaya kolunu kaptırdığı zaman öğreniyor. İşten atıldığı zaman öğreniyor. Çalıştıkça yoksullaştığını, ama çalıştıkça İşverenin zenginleştiğini gördükçe öğreniyör...

Bakan, gazeteci kılığındaki adamın «İşçilere karşı cesur olacak mısınız?» sorusuna cevap olarak «akıllı bir ücret politikası izleyecediz» türünden cevap veriyor. Onlara göre şu sıra akıllı olmak, IMF'nin emirlerine uymak, mümkün olduğunca İşçiden ve emekçiden alıp patrona vermek demektir. Böylece bakan «akıllı» olduklarını göstermek istiyor. Bu «cesur» olduklarının veya olacaklarının da ifadesidir!

Ve konuşma şöyle bitiyor:

Bakan, «Bütün bunları ifade etmeme fırsat verdiği için gazeteci arkadaşıma teşekkürlerimi sunarım.»

Gazeteci, «Estağfurullah efendim, vazifemiz»!

Antakya'da sıkıyönetim altında faşistler saldırılarını arttırıyor

● Mezhep istismarı ile Antakya'da tutunmaya çalışan MHP ve komandoları, Demirel iktidarının himayesinde saldırılarını sürdürüyorlar. Kolluk kuvvetleri faşist saldırganlara destek oluyor, onların elinin yetişemediği eylemleri halkın güvenliğinden sorumlu «görevliler» gerçekleştiriyor. Ortaokul öğrencileri gruplar halinde işkenceden geçiriliyor.

Antakya'da sıkıyönetim getirtmek için vergücüleriyle çalışanlar, simdi sıkıyönetimin semsiyesi altında cinayetlerini, baskı ve terörlerini yükseltiyorlar. Uygulamalar halkın sabrını taşıracak düzeye çoktan ulaştı.

Faşistler sıkıyönetimde görevli bazı kişilerle açıktan ortak faaliyet yürütebilmektedirler. Aralarında oluşturdukları ihbar ekipleriyle, ilkokul ve ortaokul öğrencilerinin bile adlarını listeler halinde sıkıyönetime vermektedirler.

Sıkıyönetim uygulaması o düzeye varmıştır ki, faşistlerin ihbarlarını esas alan kolluk kuvvetleri, Affan Mahallesindeki okullarda okuyan çocukları «anarşist» diye alıp götürmekte, bir daha de serbest bırakmamaktadırlar. Sıkıyönetimin tutukladığı çocuklardan hiç bir haber alınamıyor.

Çocukları tutuklanan, alıp götürülen öğrenci velileri, çocuklarının akibetlerini endişeyle araştırmaktadırlar. Sıkıyönetim komutanlığına başvuran veliler «oğluvuzu Adana'ya gönderdik» cevabını alıyorlar. Adana'ya gidenleri de, «oğluvuz burada değil» cevabını alarak geri dönüyorlar.

Antakya halkı bu uygulama kar sısında dehşete düşmüştür. Çocuk yaştaki öğrencileri MHP İl yöneticinin ihbarı üzerine, alıp götürmek, serbest bırakmamak, akibetlerini de saklamak... Halk bunu anlamıyor. Bu uygulamaya Hitler Almanya'sında bile rastlanamıyacağını dile getiriyor.

Kim olursa olsun. Bu uygulamadan sorumlu ise, hesabını vereceğini de bilmelidir.

TSİP Manavgat ve Korkuteli İlçe Başkanları gözaltına alındılar

● Sosyalistlerin siyasi çalışmalarına tahammül edemiyen koluk kuvvetleri, ülkenin her yerinde olduğu gibi, Antalya ve İlçelerinde de keyfi uygulamalarını sürdürüyor.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Manavgat İlçe örgütü başkanı Mehmet Hayıt ve Korkuteli İlçe başkanı Mustafa Yapıcı, polis tarafından gözaltına alındılar. Polis gerekçe olarak, parti örgütlerinin «İzinsiz» bildiri dağıtmalarını gösterdi.

Partilerin siyasi çalışmasının «İzne tabi olmadığını» polis de bilmektedir ama Demirel iktidarının emrindedir. Siyasi çalışmanın baskı yoluyla engellenmesi, bu iktidarın halkımıza karşı yeni yeni tuzaklar hazırladığının göstergesidir.

Gözaltına alınıp serbest bırakılan, ertesi günü yeniden gözaltına alınan TSİP Korkuteli İlçe başkanı Mustafa Yapıcı ve Manavgat İlçe başkanı Mehmet Hayıt yaptıkları açıklamada «Baskıların giderek arttığını, ne ilk ve ne de son olacağını» belirtiler ve «Tekellerden ve onların gerici siyasi iktidarından korkmıyoruz. Halkımızın mücadelesi baskılarla durmayacak, tersine bilenerek yükselecektir.» diyerek polisin keyfi uygulamasını kınadılar.

Patronun eli kırbaçlı bekçileri: Sarı sendikacılar

Gaziantep Ünaldı Mahallesinde Kurulu Güneydoğu İplik fabrikasında patron yanlısı sendika temsilcileri kadın ve çocuk İşçileri dövüyorlar.

200 İşçinin çalıştığı Güneydoğu İplik fabrikası İşçileri yıllardır sarı Teksif sendikasının sultası altında eziliyorlar. Sendikanın adadığı temsilciler, patrondan daha patroncu kesilerek İşçiler üzerinde baskı ve zulüm uygulamaktadırlar. Hakkını aramak isteyen İşçileri İşverene ihbar ederek İşten atırmaktadırlar.

İşyerinde çalışan İşçiler sendikanın yapıtklarını anlattılar. Teksif sendikası İşyeri temsilcisi Mustafa, 15 yaşındaki kız, İşçiyi «neden çok tuvalete gidiyorsun» diyerek dövmüştür. Çocuk yaştaki İşçinin ağzından burnundan kan gelmiştir. Temsilcinin asıl görevi İşçilerin hak ve çıkarlarını savunmak iken, patronun çıkarlarını savunmakta, savunmasız olan genç kız ve çocuk İşçileri kütür ve dayakla sindirmeye çalışmaktadır.

Ancak bu böyle devam etmeyecek, sarı Teksif sendikasının İşçi düşmanı yüzü görünmüştür. İşçiler birleşip sarı Teksif'e gereken dersi vereceklerdir.

G. Antep Gerçek Muhabiri

PTT Şantiye işçileri güç durumda

Demirel hükümetinin İşbaşına gelmesiyle hayât İşçiler ve emekçiler için çekilmez olmuş, emekçiler kemerlerinde yeni 2 delik birden açmak zorunda bıraktırılmışlardır. Günümüzde başımızı sokacağımız bir evin kirasının en düşük fiyatla 4-5 bin lira olduğunu düşünüp, bunu Samsun PTT İşçilerinin aldığı 3200 TL ile karşılaştırdığımızda, bir avuç İşverenin sömürüyü ne kadar azdırdıklarının derecesini açıkça görüyoruz.

Muhabirimiz PTT İşçileriyle sohbet etti.

Gerçek: Kaç yıldan beri bu İşte çalışıyorsunuz? Ne kadar ücret alıyorsunuz?

Ömer: 1959'dan beri bu İşte çalışıyorum. Halen kadrosuzum. İşveren istediğinde İşten çıkarabilir. Elime ayda 3200 TL. geçiyor, bu parayla geçinmek olanıksız, birak geçinmeyi, masraf olmasın diye evden dışarı bile çıkamıyoruz.

Gerçek: Kirada mı oturuyorsunuz, ne kadar kira veriyorsunuz?

Ramazan: Tek başımıza kirayı ödeyebilecek gücümüz olmadığından, 10 kişilik gruplar halinde sağlığa elverişli olmayan konutlarda oturuyoruz. Çorbadan başka yemek yıtzul gördüğümüz yok.

Gerçek: Çalıştığınız süre İçinde İş kazası oldu mu?

Hüseyin: Evet oldu. Bir keresinde İlyas arkadaşımız, direkten düştü, uzun müddet hastanede yattı. Daha sonra faşistler tarafından kurşunlanarak yaralandı. Yaralanan arkadaşımızın hiçbirine İşveren tazminat ödemedi, kazaya neden olırak da arkadaşlarımızın dikkatsiz olduğu İleri sürüldü

Gerçek: Sendikalı mısınız? Hiç toplu sözleşme yaptınız mı?

Muharrem: 4.2.1979 günü DİSK'e bağlı yeni Haber-İs Sendikasına üye olduk. İş kolunda yetki bizim sendikada. İşverenl 2 defa toplu sözleşme görüşmelerine çağırdığımız halde gelmediler.

Gerçek: Asgari ücret dışında İkramiye, çocuk parası, yakacak zammı ,elbise paası alıyor musunuz?

Ali: Evet ama, ne fayda seneden seneye 2500 TL elbise parası, 1180 TL yakacak parası, kimi arkadaşlarımız İşyerinden köye gidip gelmek zorunda. Verdikleri yol paası cepten gidiyor. Bazan aylarca evden uzakta yaz kış demeden soğukta, yazmurda, yetersiz çadırlarda barınmak zorunda kalıyoruz, bu yüzden birçok arkadaşımız da hasta oldu.

Gerçek: Taleplerinizi sıralayabilir misiniz?

Ahmet: Tabi!...

— Elimize net en düşük 15.000 TL geçmeli.

Hüseyin: Ucuz ve kullanışlı konut sağlanmalı.

— Tüm arkadaşlarımız kadrolu olmalı.

Ömer: Çocuk parası, elbise paraları, İkramiyeler arttırılmalı, daha sıkça verilmeli.

— İş kazasına uğrayan arkadaşlara tazminat ödenmeli,

— İşveren bizleri noyıatçğa kullanmaktan vazgeçmeli, uygarca davranmalıdır.

— Senede en az bir kez yol harcırahı almalıyız.

Gerçek: Söyleyecek başka şeylerinizi var mı?

Hüseyin: Evet, haklarımızı sonuna kadar savunup söke söke almak kararındayız. Çünkü kaybedecek hiç bir şeyimiz yok, örgütlü mücadelenin gücüne inanıyoruz.

TSİP Adana ve Gaziantep merkez ilçe kongreleri yapıldı

22 Mart Cumartesi günü Adana'da, 23 Mart Pazar günü İse Gaziantep'te TSİP merkez İlçe kongreleri yapıldı.

Her İkisi de kalabalık İzleyici topluluklarının önünde yapılan kongrelere TSİP MYK Üyesi Ali Kar katılarak birer konuşma yap tı.

Ali Kar, yaptığı konuşmalarda, emperyalizmin bölgemiz üzerindeki hesaplarına değinerek, demokrasiyi giderek daha büyük boyutlarda tehdit eden faşist tehlikeye karsı, tüm demokrasi güçlerinin birliğinin aciliyeti ve önemi üzerinde durdu. Ali Kar, en yakıcı sorunun en geniş anti-faşist cephe'nin behemahal inşa edilmesi olduğunu sözlerine ekledi.

Kongrelerde, koro, folklor ve tiyatro gösterileri de ilgiyle izlendi.

TSİP Gaziantep merkez ilçe kongresini izleyenlerden bir grup...

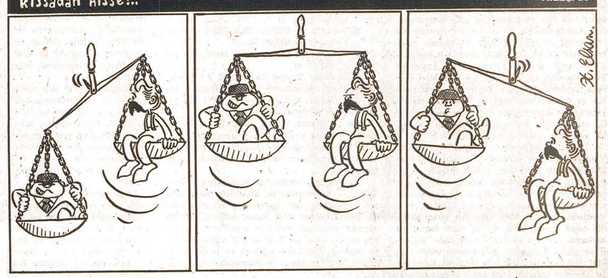

Haftalık Siyasi Gazete

Bağımsızlık, Demokrasi, Sosyalizm Yolunda

Gerçek

SAYI 165
31 MART 1980
PAZARTESİ
10 LİRA

1 Mayıs'ın Yığınsal Olarak Gerçekleştirilmesi Esastır

YAZISI 2. SAYFAMIZDA

İşçi sınıfımızın başarısı tüm demokrasi güçlerinin başarısı olacaktır

● Demokrasi güçlerinin en etkin bir biçimde İşçi sınıfımızın yanında yer alması, maddi dayanışmanın yanısıra burjuvazinin ideolojik, politik ve ekonomik saldırılarına karşı birlik İçinde karşı koyması başarının güvencesidir.

İşçi sınıfına ve emekçi halk güçlerine karşı her alanda yoğun bir saldırıya geçen tekelci sermaye, İşçi sınıfımızı grev alanlarında yenilgiye uğratmak İçin bütün güçlerini seferber'etmiştir.

Mevcut İktidar ve başta onun borzacısı TRT olmak üzere burjuva basın yayın organları, gittikçe yaygınlaşan grevlere karşı akla gelmedik yasadışı tertiplere ve oyunlara giriyor, İşçilerin sen

Devamı s. 5, sü. 1'de

Cumhurbaşkanı Seçiminin dayandığı hesaplar

● Partiler Türkiye'ye biçtikleri çerçeveye uygun nitelikte adayların seçilmesine yönelik bir politika İzliyorlar. Seçim İşleminin bitmesi bu çerçeve üzerinde belli bir uzlaşmanın sağlandığına da İşaret edecek.

Cumhurbaşkanlığı seçimi bu yıl bile ortaya çıkmadı. Debrujuva politikacılığının bin bir türlü entrikacılığı ve küçük kurnazlıkları İle başladı. İlk gün hiçbir partiden tek bir adayın ortaya çıkmadı. Demekki ne AP'de ne CHP'de ne de diğer partilerde Cumhurbaşkanlığına layık görülen kimse

Devamı s. 5, sü. 3'de

MHP organı Hergün'ün itirafı:

Ağca'nın arkasındaki örgüt çoktan «açığa çıkmıştır»!

● MHP ve yandaşı örgütler başından beri Ağca'nın arkasındadırlar. Ağca onların himayesi ve yönlendirdiğiliğinde yeni yeni cinayetler İşlemeye devam etmektedir.

● «Dosyası tamamlanmadığı» İçin İçişleri Bakanlığının teslim olmaya çağırmadığı İpekçi'nin katili MHP İle olan İlişkilerini gizlemeye çalışmış ama başarılı olamamıştır. Bugün faşist yayın organları bu can'nın kendilerinden biri, olduğunu itiraf etmektedirler.

Abdi İpekçi'nin katili yakalandığı günlerde «bireysel terörist» olduğunu cinayeti, «düzeni savunan birini» öldürmek İçin İşlediğini söylüyordu. Ağca'ya bu sözlerin ezberletildiği belli idi.

Bu senemi aktörlük uzun sürmedi. Süremezdi de çünkü Ağca'nın MHP İle İlişkisi, diğer sanıkların İfadeleriyle açığa çıkıyordu. Hatta o kadar açığa çıkıyordu ki, Ağca'nın yakalanması üzerine MHP genel başkanı Türkeş Almanya'ya kaçıyor ve yakın dostu, Alman faşist hareke-

Devamı s. 5, sü. 6'da

HABER MERKEZİ

İSTANBUL — Gazeteci Abdi İpekçi'yi öldürmekten sanık İken tutuklu bulunduğu Kartal-Maltepe Askeri Cezaevin-den kaçan Ülkücü Mehmet Ali Ağca İle aynı olaya

15 bin Tekstil İşçisi grevde

Patronlar yalan, grevler doğru söylüyor

● TEKSTİL Genel Başkan Vekili Süleyman Çelebi: «Genel Başkanımız Rıdvan Budak'ın derhal serbest bırakılmasını, TEKSTİL grevleri ve İşçilerine yönelik anti-demokratik baskı ve engellemelere son verilmesini talep ediyoruz.»

TEKSTİL Sendikası'na üye İşçilerin başlattıkları grevler başarıyla sürüyor. 21 Şubat'tan bu yana greve giden İşyeri sayıdı 40'a ulaşırken, grevdeki. İşyeri sayısı da 15.500'e yükseldi. Daha önce 28 olan grevdeki İşyeri sayısı Teknik Boya, Kaplamteks, Mithat Gi

Devamı s. 5, sü. 5'de

Gerçek Durum

Onurlu Bir Gelecek İçin

Türkiye'ye «yardım» konusunu görüşmek üzere 25 Mart'ta Paris'te toplanan emperyalist ülkelerin temsilcileri Türkiye burjuvazisinin umutlarını tuz buz ederek dağıldılar. Ama 15 Nisan'da tekrar toplanacaklarını da bildirerek, ülkemizdeki İşbirlikçilerine bir müddet daha oyalanmaları İçin bir havuç uzatmayı da İhmal etmediler.

Burjuvazinin bu toplantıdan beklentisi bir milyar dolar dolaylarında bir paraydı ve ülkemizi sokmuş oldukları ekonomik bunalımın gereklerinin yanında bu meblağ çok ufak bir sadakadan başka bir şey değildi. Ama netice olarak burjuvazi bu sadakayı bile alamadı.

Sömürücü sınıfların egemenliklerinin sürdüğü bircok geri kapitalist ülkede de olduğu gibi, Türkiye burjuvazisi varlığını ve geleceğini emperyalizme, onun İşbirlikçiliğini sürdürmeye bağlamıştır. Bu yüzden onlar İçin emperyalizmin güttüğü politikaları İzlemek, sürdürmeye çalıştıkları düzen çıkmaza girince de sadaka dilenciliğine çıkmak bir onur sorunu değildir. Onlar böyle bir kavramdan nasipsizdirler.

Emperyalist ülkelerin kapılarında sadaka dilenenler, evet burjuvazinin temsilcileridir, ama ne var ki onlar temsil ettikleri sınıf çıkarları halkın temsilcisi olmadıklarını gösterse bile dünya kamuoyunun gözünde Türkiye halkının temsilcisi olarak görülüyorlar. Ve halkımız bu onur kırıcı durumun acısını çekiyor.

Hem ülkemizi İçine sokulduğu bunalımdan çıkarmak, hem de emperyalist odakların kapılarında dilenmenin onur kırıcılığından kurtulmak, birbirlyle ayrılmaz bir bütün oluşturuyor. Bunun özü, İktidardaki egemen sınıf İttifakını İktidardan etmektir. İşçi-köylü İttifakının demokratik halk İktidarını kurmaktır.

Burjuvazinin bunalımı geçici olarak çözmek konusundaki tek olanağı despotluğunu olabildiğine arttırmasından geciyor. Kitlelerin yaşayabilecek kadar az yemesini sağlamadan geçici olarak bile bunalımı aşamayacağını biliyor. Onun İçin ardarda

Devamı s. 5, sü. 7'de

Metalurji İşçileri MESS'e karşı direnmekte kararlı

DİSK Maden-İş sıfarındaki metalurji İşçileri Madeni Esya Sanayicileri Sendikasına bağlı İşyerlerinde tekelci sermayeye karşı başlattıkları grevleri etkin bir biçimde sürdürmektedirler.

Tekelci sermayenin desteğiyle ve tekelci sermayenin İstemlerini gerçekleştirmek üzere kurulmuş hükümetin İşçi sınıfına ve emekçi halkımıza karşı İzlediği düşmanlık politikası grevlerle sertlesen mücadele İçinde çok daha açık bir biçimde kendisini göstermektedir. Sıkıyönetim koşullarının sağladığı olanaklardan da yararlanan tekelci sermaye, İşçi ücretlerini dondurmak ve demokratik kazanımları yoketmek amacıyla bütün pervasızlığıyla saldırmaktadır. Bu saldırı en çok metalurji İşçileri üzerinde yoğunlaşmaktadır. Metalurji İşçilerinin sınıf mücadelesindeki önemini bilen ve bu İşkolundaki İşçileri bölmek İçin geçtiğimiz dönemde yoğun çaba sarfeden tekelci güçler, şimdi de basın ve yayın organları ile

Devamı s. 5, sü. 5'de

A. Kaçmaz'ın Millet Meclisi «Anarşi» Komisyonu'nun sorularına cevabı:

Katliamları düzenleyenin MHP Merkezi olduğunu bilmeyen kalmadı

YAZISI 3. SAYFAMIZDA

Özal ve Van Lennep OECD toplantısında

Emperyalist ülkelerin kararı; Bugün git, yarın gel!

● OECD ülkelerinin Türkiye'ye «yardım» konulu toplantısı bir sonuca bağlanmadan 15 Nisan'a ertelendi. Türkiye heyetinin büyük bir «başarı» göstererek kararın 28 Nisan'a ertelenmesini önlediği bildiriliyor.

● Süleyman Demirel «Erteleme tamamen tekniktir, o kadar mühim değildir» derken her zamanki pişkinliğini gösteriyordu.

Ekonomik İşbirliği Kalkınma Teşkilâtı adıyla (OECD) faaliyet gösteren ve temel amacı emperyalist ülkelerin kendilerine bağımlı geri ekonomilerin gelişme çizgisini kontrol altında tutmak olan örgüt 25 Mart'ta Paris'te yaptığı toplantıda Türkiye'ye «yardım» sorununu görüştü. Ülkemizin egemen sınıfları büyük umutlar İçinde toplantının sonuçlanmasını bekliyorlardı. Başbakanlık müsteşarının başkanlık ettiği Türkiye heyeti toplantı kapısında heyecanlı saatler geçirdi. Ve sonuçta güya bu toplantıda Türkiye'nin avukatlığını yapenlar şöyle bir açıklamada bulundular: «Zamana karşı yarıştık ama Kanada, Japonya'ye İki küçük ülke (İsviçre ve Lüksemburg) İtiraz etti, biz de toplantıyı 15 Nisan'a ertelediK.» Basında yer alan haberlere göre aslında toplantı 28 Nisan'a bırakılıyormuş da Türkiye heyetinin talebi üzerine 15 Nisana kalmış. Bu da bir başarı elbette.

Devamı s. 5, sü. 6'da

Eşel-Mobil tasarısı İşçi sınıfının haklarını gaspetmeyi amaçlıyor

Tekelci sermaye ve onun güdümündeki güçler, İşçi sınıfımızın onlarca yıl uğruna mücadele verdiği sendikalaşma, toplu sözleşme ve grev hakkını yoketmek İçin hareketé geçmiştir.

Mevcut İktidarca hazırlanan «Ücret ve ücret sayılan ödemelerin Fiyat Artışlarına Uygun Olarak Düzenlenmesine Dair Kanun Tasarısı» İle İçşi sınıfımının kazanılmış ve Anayasanın 47. maddesi İle de teminat altına alınmış bu hakkı burjuvazi tarafından gaspedilmek istenmektedir.

Tasarının yasalaşması durumunda; İşçilerin ekonomik ve sosyal haklarını korumak, geliştirmek amacıyla toplu sözleşme ve grev yapma hakları fiilen ortadan kaldırılmış olacaktır. Tasarıya göre, 1.1.1981'den sonra İşçi ücretleri Çalışma Bakanının başkanlığında Yargıtay'dan, Danıştay'dan İşverenlerin Konfederasyonundan ve Türk-İş'ten katılecak birer üyeden oluşacak «Yüksek Uzlaştırma Kurulu»nca saptanacaktır.

Devamı s. 5, sü. 3'de

TSİP GYK davasına devam edildi

● 142. maddenin sıkıyönetim kapsamına girdiği gerekçesiyle sıkıyönetim mahkemesine devredilen dava dosyası tekrar sivil mahkemeye iade edildi.

Türkiye Sosyalist İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu hakkında, Ekim Devrim'nin 6. yıldönümü nedeniyle Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi ne gönderilen kutlama mesajı dolayısıyla acılan davaya 26 Mart Çarşamba günü İstanbul Sıkıyönetim 1 No'lu Askeri Mah kemesinde bakıldı.

Bilindiği gibi TSİP GYK üyeleri bu dava İle İlgili olarak daha önce 5. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılanmaya başlamışlardı. 5. Ağır Ceza Mahkemesi Sıkıyönetimin İlanından sonra 142. Madde kapsamına giren suçların Sıkıyönetimi İnİlendirdiği gerekçesiyle davayı Sıkıyönetim Askeri Savcılığına göndermişti.

Devamı s. 5, sü. 2'de

Gerçek

DOSYA BOLLUĞU

Demirel, TV'de kendisini dinlerken dayanamayıp küfreden Seyfi Aydın'ı mahkemeye vermiş.

Daha önce de aynı şeyi yapmış ve Nursin Bilgiç adlı yurttaşımız hakkında dava açmıştı.

Dava açmak hakkıdır ama, mahkemeleri kırk milyon dosyayla meşgul etmeye, Başbakan bile olsa hakkı olmamak gerekir!

İşçi

Tahtakale resmiyet kazandı

Kastelli'ye döviz alım satım hakkı verildi

● Tahtakale milyonerlerinden Cevher Özden'e döviz bulundurma, satma yetkilerinin verilmesi uzun zamandır sözü edilen gayri resmi merkez bankasının resmiyet kazanmasıdır.

Hızlı enflasyon altında çeşitli alanlarda yürüttükleri spekülasyonlarla hızla semiren «Tahtakale Tüccarları» bilindiği gibi gayriresmi döviz ticaretini de yürütmekteydiler. Karabursada oluşan fiyatlarla dövizleri toplayan bu kesim bir yandan da İthalât yapmak İsteyenlerin döviz İhtiyaçlarını karşılıyorlardı. Yani Tah-

Devamı s. 5, sü. 3'de

1 Mayıs'ın Yığınsal Olarak Gerçekleştirilmesi Esastır

GERÇEK

DİSK bu yıl «tüm yurt sathının 1 Mayıs alanı olduğu» gerekçesiyle gösterilerin 8 ilde yapılması kararı alındığını açıklamıştı. Bu karar, için-de bulundurulmuş şartlarda, ayrıntılarıyla incelenip değerlendirilmek zorundadır.

Son yıllar boyu yasaklanan 1 Mayısın yığınsal nitelikte değerlendirilmesine bilindiği üzerinden 5 yıl önce ancak 1975 de başlanabilmiştir. O yıl sıkıyönetimin açık hava toplantısına izin vermemesi nedeniyle TİSP tarafından düzenlenen 1 Mayıs toplantısı İstanbul Tepebaşı Gazinosunda yapılmıştır. 1 Mayıs nicelik açısından gerçek yığınsallığına ise 1976'daki Taksim mitingiyle kavuşmuştur. Daha sonra iki yıl üst üste 1 Mayısa gösterileri olanca ihtişamı ile yine Taksim alanında yapılmaya, Bu üç yıl süren gösterilerin dünya medyasınca bilindiği —ve dünya pratiğindeki temsilin de gösterdiği— gibi DİSK olmuştur. Böylece İstanbul Taksim alanı bir bakıma 1 Mayısın simgesi haline gelmiş, 1 Mayısa gösterilerinin bundan sonra da aynı adresi gösterebileceğinden, Taksim alanına 1 Mayısa Alanı adının verilmesi de bu değerlendirilmek zorundadır.

Geçen yılı, yani 1979 da 1 Mayısın yine Taksim'de yapılmadığı için DİSK'ın ve bir çok kuruluşun ısrarlı ve kararlı bir tutum almalarının nedeni de budur. Ustalık gelişmeler sonucu 1 Mayısa sahet 1 Mayısı olmaktan da öteye, demokratik hak ve özgürlüklerin savunulması meselesi haline dönüştürülmüş, uygulayıcı bizlerin ürün ürün tasarım ve yapısın derken, 12'ye 5 kala İzmir'e taşınmanın demokrasiyi savunma mücadelesine zarf getirmiştir.

Yine toplumsal mahalefetin son bir kaç yıldır süreçi göstermiştir ki, bugün Türkiye sathında yığınsal gösteriler yapılabilecek güce erişilmiştir. Artık işçilerin, emekçilerin, [illegible] birlik, mücadele, dayanışma azminı pekiştirmek isteyen herkesin, yakın geçmişe dönüşü yok. Bu güçlerini kantılamaları ve moral kazanmaları için bir şeye ihtiyaçları vardı. İstanbul Taksim'e akın etmelerine gerek kalmamıştır. İstanbul ve yöresi arzulanan yığınsallığı kat kat gerçekleştirebilecek kitle potansiyeline sahiptir. O halde 1 Mayıs gösterileri yurdun çeşitli bölgelerinde ve merkezi yerlerde yığınsal olarak kullanılabilecek. DİSK'in «tüm yurt sathını 1 Mayıs alanı» olarak değerlendiren görüşü bu anlamda yerindedir.

Bu tespit yapıldıktan sonra 1 Mayısı gösterilerinin yapılacağı yerleri akılıca belirlemek gerekir. Öyle ki, hem gösteriler istenilen amaca, yani, en geniş işçi ve emekçi yığınlarının birlik, mücadele ,dayanışma azimlerinin* pekçmesine hizmet etsin, hem de demokrasi düşmanlarına açık verilmeden yığınların demokratik hak ve özgürlüklere sahip çıkmaya kararlı oldukları gösterilebilsin. Bir başka deyişle, tüm yurt sathının 1 Mayısa alanı olduğu gerekçesi, bizzat yığınların kendi hayatlarında somut olarak gerçekleşsin, hem de bu gerçeği emeğin düşmanları yine somut olarak görebilsinler.

İşte bu noktadan hareket edildi miydi, 1 Mayısa gösterilerinin yapılacağı yerlerin seçimi bir yük önem kazanmaktadır. Madem ki tüm yurt sathı 1 Mayısa alanıdır, bunu kantılamak gerekir. Bu kantılamanın, gerekiyse sürtüşmelerle, işçi-emekçi hareketini dağıtmak için toplumsal muhalefetin basını çekenleri etkisiz kılmak istoyenlere vesile yaratacak davranışlardan kesinlikle uzak durulması şarttır. Konuya bu açıdan bakınca DİSK'in belirlediği gösteri merkezlerinin seçiminde bir hayli isabetsizlik olduğu görülür. Çünkü söz konusu merkezlerde, içinde bulundurulmuş şartlarda tüm yurt sathının 1 Mayısa alanı olduğu gerçekçesinin kantılanması bir hayli müşkül olabilir. Ve böylece kolay olan daha baştan zora sürülmüş hale gelir.

Bu konuda biza işaı tutacak olan son 1,5 yılın sosyal pratişidir. Hatta DİSK'in bu süredeki kendi tecrübesidir. Bu dönem boyunca DİSK'in yürüyüş ve miting düzenlediği yerlerden bazı önemlilerine kısaca bir gözatmada sayısız yarar vardır.

26 Ocak 1980 İzmir, 9 Şubat 1980 Antalya, 28 Şubat 1980 Ordu ve 22 Mart 1980 İzmit mitingleri.

Yine bu süre içinde açık havada yapılan gösteri ve yürüyüşlerden belli başlıları şunlardır:

29 Eylül 1979'da Töb-Der ve diğer demokratik örgütler tarafından düzenlenen Bursa mitingi. 24 Kasım'da 56 demokratik kuruluş tarafından İzmir'de düzenlenen «Ölüm Filze'erine Hayır» mitingi, 8 Mart 1980'de TİP, Birlik Dayanışma ve Devrimci Demokratlar tarafından düzenlenen Mersin mitingi, yine aynı tarihte çeşitli demokratik kuruluş ve sendikalarca Kayseri'de düzenlenen «Ekmek ve Demokrasi Miting ve Yürüyüşü».

Bütün bunları hatırlatmamız boşuna değildir. Demokrasi mücadelesinde amaç donkişotluk değil, istenen hedefe ulaşmaktır. Bu nedenle, olmaza sürükleneceği pesin belli girişimlerden kaçınmak şarttır. Bir şey, üzerinden ısrar edildi miydi, ne olursa olsun yerine getirilmeye çalışılır. Bunun sağlanamayacağı önceden belli ise, vence altına almaktır. Cinayet suçu işlemiş bir güvenlikçi», açığa alınamıyacağı için, çalışmaların (!) resmi kimliği altında sürdürmeye devam edebilecek.

Uygulamanın somut gösterge sı olacaktır: Sokaklarda infaz mangaları kurulacak. Yine bunlar sokak ortasında, önüne geden verilmiş «hükmü» infaz edecekler. «Sanıklar» cadde ortasında öldürülecekler. Yargılamaya da, cezası da. infazı da, zamandan kazanmak için tek elde, «güvenlikçinin» elinde birleştirilecek»!

Barolar ve yargı çevreleri, bu uygulamanın «kanuni» olup olmadığını tartışıyorlar. Bir kanuna dayandığı için «kanuni» olmanı nerektiği halde tümü uygulamanın «kanunsuz» olduğu noktasında birleşiyorlar. Biri hariç! Barolar Birliği general baskanı Atilla Sevi...

Hukukculuğu üzerine, 12 Mart döneminde düşen kusları henüz dağıtmamış ve bulunduğu yere «kıpayı» seçilmiş olan Al'ila Sav. uyumlama. ıı hak ver'ver «herkesa eşit uygulansın» gerekliliği savunuyor!

«Herkese eşit uygulanması» istenen şey, öncelikle demokrasiye, insan haklarına ve yaşama hakkına karşı girişilmiş gözü kara bir saldırıdır. Bu saldırganlık, Demirel iktidarının halk ve insanlık düşmanı içyüzüne işaret etmektedir. İkincisi, faşist canileri korumak, uygulamanın niteliği üzerinde zaten sakıldır. Faşizme hizmeti görev edinmiş bir iktidardan faşistleri kayırmamasını ummak safdilliktir. Başkının «eşit uygulanmasını» istemek ceden verilmiş «hükmü» infaz edecekler. «Sanıklar» caddede ortasında öldürülecekler. Yargılaması

Kaçmaz'ın Millet Meclisi «Anarşi» Komisyonu'nun sorularına verdiği cevapları yayınlıyoruz

Katliamları düzenleyenin MHP Merkezi olduğunu bilmeyen kalmamıştır

Millet Meclisi'nin, 5 Aralık tarihinde aldığı bir kararla, «Gün geçtikçe büyüyen ve gelişen anarşinin gerçek kaynaklarını delilleri ile ortaya koymak, olayların gerçekçi bir teşhisini yapmak ve millet ve memleketin huzuru için gerekli kanuni ve idari tedbirleri acilen tespit etmek» gerekçesiyle kurduğu Araştırma Komisyonu'nun Başkanı Korkut Özal, TSİP Genel Başkanı Ahmet Kaçmaz'a gönderdiği bir mektupla, belirledikleri sorular konusundaki «bilgi, görüş ve kanaatlerinin» komisyona ulaştırılmasını «arz ve rica» etmiştir.

Komisyon'un soruları şöyledir:

«1. Anarşinin gerçek kaynakları nelerdir?

2. Anarşi olayının bu boyutlara ulaşması ve gittikçe yayılmasının ve derinleşmesinin görünen ve gerçek teşhisi nedir?

3. Konunun ülkenin arzu ettiği huzuru temin edebilecek şekilde kontrol altına alınabilmesi için çeşitli ne gibi tedbirler önerilebilir? (İdari, kültürel, kanuni vs. ameli ve nazari, kısa ve uzun vadeli.)»

Ahmet Kaçmaz'ın Komisyonun yukardaki sorularına gönderdiği cevapları yayınlıyoruz:

Cevap 1. Ülkemizde «Anarşi» kelimesi gerçek bilimsel anlamıyla kullanılmıyor. Üstelik çeşitli çıkar çevreleri bu kelimeyi bir saldırı aracı olarak kullanıyorlar. Sizin anketinizdeki «anarşi» kelimesiyle, «siyasi amaçla» cinayet işlemen'n, katliam yapmanın, kan dökmenin, sabotaj tertiplemenin, kısacası terör'ün kastedildiği anlamını çıkartıyorum.

«Anarşi»nin esas kaynağı, geri, bağımlı ve gelişmesi imkanı olmayan Türkiye'nin kapitalist düzenidir. Her geçen gün artan sayıda milyonlarca işçi, emekçi, dar gelirli çalışan insan bu düzenden kendilerine hayır çıkmayacağını kesinlikle kavramakta ve yeni aranışlar içine girmektedirler. Bu yeni aranışlar giderek sosyalizmde noktalanmaktadır. Büyük üretim ve dolaşım araçlarını elerinde bulunduran mülk sahibi sınıfların korkusu da bundandır. Çünkü sosyalist bir düzende, şimdiki aşırı lüks hayat şartlarını kendilerine sağlayan sömürü mekanizmasının ortadan kalkacağını bilmektedirler. Bu nedenle tarihsel gelişmeyi zorla durdurmanın çaresini aramaktadırlar. En kodaman patronların en «güzide» temsilcilerinin boyuna Güney Kore, Brezilya, Formoza vb. faşist zorbalık rejimlerine olan özlemlerini dile getirmeleri boşuna değildir. Varlıklı egemen güçlerin bu eğilimleri Türkiye'deki faşist zorbalığın başlıca kaynaklarından birisidir. Faşistler bu kesimlerin desteği ile, onların sömürü düzenlerini zorbalıkla sürdürme amacıyla siyaset sahnesinde boy gösterirler.

Bu açıklamamdan «anarşi»nin son bulması için «anarşi»nin esas nedeni olan bu düzenin değişmesi gerektiği anlamı çıkartılmamalıdır. Çünkü bu düzenin, demokratik hak ve özgürlükleri rafa kaldırarak zorba yöntemlerle sürdürülmesini amaçlayanlar toplumda küçük bir azınlığı oluşturmaktadırlar. Faşizmin toplumun tümüne yıkım getirdiğini dünyadaki örneklerinden görüp kavramış büyük çoğunluk faşist bir diktaya karşıdır. Bu toplum kesimleri son yıllarda alabildiğine tırmandırılan zorbalıktan, cinayetlerden, katliamlardan ve sabotajlardan bizardır, terörün son bulmasını arzulamaktadır.

Cevap 2. Zorbalık, faşistlerin kitleleri yıldırıp sindirmek ve kendilerinin zorba devletine baş eğdirmek için kullandıkları evrensel bir yöntemdir. Bugün Türkiye'de faşist hareketi yönlendiren MHP'nin ve yan kuruluşlarının yaptıkları da budur. Her aklı başında kişi Türkeş'in ülkücüleriyle komandolarının, Hitler'in SA ve SS'lerinin aynısı olduğunu bilmektedir. Bunların amacı toplumda şiddeti yaygınlaştırmak, saldırganlık ve zorbalıkla silahsız halkı ürkütüp sindirmek, kendi zorbalıklarıyla başed'lemeyeceği kanısını yaygınlaştırmaktır. MHP şeflerince sistemli bir şekilde planlanan cinayetlerle, katliamlarla, toplumun saygınlığını kazanmış yazar, düşünür, sanatçı, bilim adamı vb. larının şok uyandırıcı bir şekilde öldürülmeleriyle, ülkede yaygın bir korku ve panik havası yaratılması hedeflenmektedir. Böylelikle, özellikle küçük mülk sahibi orta tabakaların otorite aranışları içinde, faşist zorbalığa teslim olmaları amaçlanmaktadır. Terörün yaygınlaştırılmasının esas yönü budur.

Buna ilaveten Türkiye'de terörün devamından yana olan emperyalistlerin faaliyetleri de bulunmaktadır. Dünyanın dört bir yanında savaş kundakçılığı yapan emperyalizm, özellikle ABD emperyalizmi —ki son bir kaç yıldır komşumuz İran'da olup bitenler ABD emperyalizmin'n bu t'pten caniyane tertiplerini açıkça gözler önüne sermiştir—. Türkiye'de de gerginliğin sürekli olarak beslenmesinden ve diri tutulmasından vanadır. Emperyalistler böylece emekçi halkın bağımsızlığı ve sosyalizmi hedefleyen mücadelesi'ni yörüngesinden saptırmak isterler. Ülkemizdeki, sözde'imi alevi-sünni çatışması sekline dönüştürülmek istenen saldırı ve katliam olaylarının ardında ABD parmağının, onun açık, gizli örgütlerinin bulunduğu kesindir.

Şiddetin yaygınlaşmasında bir de, silahlı baskınlar düzenleyen, banka soyan maceracıların payı vardır. İçlerinde ajan-provakatörlerin cirit attıkları bu maceracı gençlik gruplarının, sistemli, planlı ve tek merkezli faşist saldırganlıktan ayırd etmek gerekir. Çünkü emekçi halk bu türden maceracılara itibar etmez. Oysa emperya-

Devamı s. 5, sü. 1'de

Sözkonusu Araştırma Komisyonu'nun antetini taşıyan ve üzerinde «gizlizata mahsus» mühürleri bulunan mektup zarfı, Ahmet Kaçmaz'ın adresine 21 gün sonra ve açılmış olarak ulaşabilmiştir. Ahmet Kaçmaz'ın, komisyonun sorularına gönderdiği cevapların takdim bölümü bu konuya değinmektedir. Sözkonusu takdim bölümünü aynen yayınlıyoruz:

Sayın Korkut Özal

10/27 No'lu Araştırma Komisyonu Başkanı

«Anarşi» konusuyla ilgili 25.2.1980 tarihli anket mektubunuzu aldım. Şahsıma gösterdiğiniz'ni için teşekkür ederim. Sorularınızın cevapları ilişikte sunulmuştur.

Bu vesile ile bir kaç noktaya kısaca parmak basmak isterim.

Birincisi anket mektubunuzun 25.2.1980 tarihini taşıdığı ve zarfın üzerinde 28.2.1980 damgası bulunduğu halde adresime 21.3.1980 tarihinde teslim edilmiştir. Bu nedenle cevap için koymuş olduğunuz 15.3.1980 tarih sınırına uymam mümkün olamadı. Elimde olmayan bir nedenle meydana gelen bu gecikmenin anlayışla karşılanacağını umuyorum.

Anket mektubunuzun ancak bir aya yakın bir süre sonunda, üstelik zarfı açılmış olarak elime geçebilmiş olmasının kusurunun PTT'de olduğunu sanmıyorum. Vaktiyle İçişleri Bakanı tarafından solcuların nefeslerinin dinlendiğinin açıkladığı ülkemizde bu gecikmenin nedenini keşfetmek zor olmasa gerektir. Ancak ilginç olan, TBMM'den gelen bir zarfın gecikmesidir. Belki de sosyalist bir partinin başkanına TBMM'den gelen mektup «iyi saatte olsunlar»ın merakını daha da çekmektedir!

Değinmek istediğim bir diğer nokta «Anarşi» konusunda gerek benim gerek Partimin şimdiye değin yapmış olduğu sayısız açıklamalardır. Bunların başlıcalarını cevaplarımla birlikte gönderiyorum.

Son olarak belirteyim ki anketinize gönderdiğim cevaplar şahsımın değil, Partimin görüşleridir. Çalışmalarınızda bu şekilde değerlendirilmesi yerinde olacaktır.

Saygılarımla,

Doğrudan...

Hüseyin Hasancebi

Düşünceden Tasarruf!

Çetin Altan eski bir yazardır. TİP'den milletvekili seçilmiştir. 1960 sonrası dönemdeki yazarlığı, Türkiye'de sol düşüncelerin gelişmesinde pay sahibidir. Kendisi sosyalist düşünceleri genç kuşaklara yaymış olmakla hayli övünmüştür.

Daha sonraki yıllarda kendisine duyulan ilgi kadar, sosyalistliği de, yazarlığı da uzun bir kesintiye uğradı. Şimdi bir hayli yükten kurtulmuş olarak eski köşesinde yeniden yazarlığa başladı.

Daha ilk yazısında, adına eskiden duyulmuş olan ilginin altında ezilmemek için, kendi eliyle bir işbölümü yarattı. İşbölümü içinde de kendi yerini, kendi insiyatifi ile seçti.

Kendine düşen görevi, toplumun tarihî gelişmesini sağlıyan kaldıraçlardan birinin sapına tutunmak olarak belirliyordu. «Modern» Batı'ya ya da Batı'nın modernliğine en yakın bir noktada olduğunu varsayıyor, bu konumuyla insanlara çatalın nasıl kullanılması gerektiğini öğreterek tarihsel gelişime katkıda bulunacağını umuyordu!

Kendini böyle bir yere oturttuğu için «çağdaştı», ama şekil vermeyi umduğu malzeme «çağdışı»! Onun yazıları Paris'in Quartier Latin lokantalarında bile müşteri bulacak kadar lezzetli iken, Türkiye'de siyaset «Marmara» şarabı kadar ucuza gidiyordu. Onun mantığı Eski Yunan Sanatı kadar «bulunmaz» iken, Türkiye'de sınıf mücadelesi ücret pazarlığının kaba sloganlarından ileriye geçemiyordu!

Bir süre, bu çelişkiyi, kendisiyle Türkiye'nin gelişmişlik düzeyi arasındaki çelişkiyi aşmak için yazdı. Ama her iki kanat da kendi yerine sıkıca bağlı kaldığı için, bundan bir sonuç alamadı. Türkiye, terör, kan, açlık ülkesi idi ve bu ülkede sınıf mücadelesinin dobra öfkesini örtecek bir ipek şal yoktu. Halbuki onun kitapları, Avrupa demokrasisinde, «kavgam»la yan yana satılacak rahatlığı yaşıyordu. Kendisinin bulduğu olabilirlikler, Türkiye'de olmazlığa, onda ise umutsuzluğa yakındı.

Belli ki yıllar yılı «şarklı» olmanın acısını yaşamış. Sonra da kendi «aşamasını» halkıyla bölüşmeye kalkınca, gösterdiği siyasi hedef Batılılaşma olmuş. Türkiye'de devrimler, 1908 «Jön Türklerinden» başlıyarak, hep Batı kaynaklı enerjinin tezahürü olarak ortaya çıktığı için, onun kafasında da kurtuluş kavramı Batının elektronik düzeyinin kabızlığına uğramış.

«Bu halk adam olmaz» noktasına gelmeden önce, halkına karşı son bir fedakârlığa girişti. Adam olmanın ölçülerini, onun anladığı anlamda oldukça geliştirmiş olan İsrail'e davet edildi. Orada «gelişmenin» bizi aşan ölçüleriyle yüzyüze geldi. Yazacaklarından dolayı kendisine duyulan peşin ilgiyi, İsrail'in barışa karşı ilgisi sanıp, bu ülkeye şimdiye kadar aklına gelmeyen bir açıdan bakmaya başladı. Nitekim, Türkiye'ye döndükten sonra İsrail'e dizdiği övgüler, İsrail misafirperverliğinin boşa gitmediğinin kanıtı oldu.

Görülüyor ki, «fazla gelişmek», ya da gelişmenin Batılı biçimine fazlaca bağlanmak, bir yazarı yepyeni bir işlevin hamallığına sürükleyiyor. Şu sıra Türkiye ile İsrail arasında ortak çizgiler bulmaya, ya da varolan benzerlikleri mümkün olduğunca abartmaya çaba göstermek hiç de hoş olmayan çağrışımlara yol açıyor. Washington'da kotarılan ve Ankara-Tel-Aviv-Kahire-Riyad karesini oluşturmaya dönük yeni planları akla getiriyor.

Sosyalizm düşüncesini genç kuşaklara yaymış olmakla övünen ve bu övüncünü hiç bir zaman kıskanmadığımız bir yazar, şimdi «düşünceden tasarruf» etme noktasına gelmiş. Bu nokta, yazar tembelliğinden çok, işgüzar çalışkanlığa açıktır. Açık olduğu ise, bu ünlü yazara karşı gösterdiğimiz «kadirbilmezlikle» sabittir.

Bilimsel öğretide sosyal devrim ③

Subjektif etken

Geçen sayımızda sosyal devrimin ancak objektif koşullar üzerinde yükselebileceğini belirtmiştik. Devrimci durum demek olan bu temel, eğer devrimi gerçekleştirecek güçte bir öncü sınıf varsa ve onun öncü rolü, kitlelerin politik eylemini sürükliyebilecek konumdaysa, sosyal devrime dönüştürülebilir. Bu sayımızda devrimin subjektif şartları üzerinde duracağız.

Devrimci durum bütün olgunluğuyla ortaya çıksa bile, yine de bir sosyal devrime tek başına götürmez. Devrimler objektif koşulların ancak subjektif koşullarla birleştiği ve bir arada olgunlaştığı bir gelişme aşamasında ortaya çıkabilirler. Devrimin tüm şartlarının böylesine bir araya toplandığı durumlarda, devrimin öncü politik güçlerinin devrimci eylemi tarihsel bir önem kazanır.

Bu nedenle, öncü devrimin objektif koşullarının ortaya çıkmış olması gerekir. Ancak bundan sonra subjektif faktörler önem kazanmaya, belirleyici olmaya başlarlar. Tarihi gelişmenin nesnel yasalarının yolaçtığı bir durum (devrimci durum) insanların ve sınıfların bilinçli politik eyleminin başarılı olabileceği el verişli bir objektif zemin meydana getirmiş demektir. Eğer bu zeminde başarılı olabilecek olgunlukta subjektif etkenler de varsa, sosyal devrim için atılımlar dönemi başlamış demektir. Ancak böyle bir toplum köklü değişmelere hazırdır ve ancak böyle bir toplumda köklü değişmeleri yaratabilecek güçler var demektir.

Devrimin objektif koşullarıyla subjektif koşulları, tümüyle birbirinden bağımsız sayılamazlar. Ortaya çıkışları, birbirlerini karşılıklı etkilemeleri ve hatta birinin, diğerinin gelişmesine katkıda bulunmaları açısından, bu iki değişik nitelikteki koşullar arasında diyalektik bir ilişki mevcuttur. Aralarındaki ilişki mutlaktır. İkincinin birinciden bağımsızlığı ise ancak göreceli olabilir.

DEVRİM VE ÖNCÜ SINIF

Devrim, insanların tek başına bilinçli faaliyetlerinin sonucu olamaz. Tarihi gelişme salt böylesine tek yanlı bir faktörle hiç bir zaman açıklanmamıştır. Halbuki sosyal devrim, objektif temel üzerinde sınıfların devrimci eyleminden doğabilir. Bu nedenle her devrim, bir öncü sınıfın varlığını ve eylemini zorunlu kılar. Devrime öncülük edecek bir sosyal sınıf olmaksızın, devrim başarılamaz.

Lenin öncü sınıfın hayati rolüne işaret ederken şunu belirtmektedir: **«Yani devrimci sınıfın, alaşağı edilmedikçe hiç bir zaman, bir kriz döneminde bile «düşmeyecek» eski iktidarı yıkabilecek (ya da yerinden çözebilecek) kadar güçlü bir devrimci kitle eylemine girişme yeteneğini haiz olması gereklidir.»** (c. 21, sf. 214)

Lenin'in burada neye dikkat çektiği üzerinde önemle durulmalıdır. Çünkü Lenin, öncü sınıfın kendi eyleminden değil, kitlelerin eylemini güçlü kılabilecek eyleminden sözetmektedir. Öncü sınıfın tek başına politik eylemi devrimi gerçekleştirmeye yetmez. Ancak öncü sınıfın politik eylemi, kitlelerin politik eylemini sürükleyebildiği, onu eski iktidarı devirebilecek düzeye **vardırabildiği** zaman, devrim başarılacaktır.

Demek ki, kitlelerin politik eylemi, geçen sayımızda da belirttiğimiz gibi objektif koşullardandır. Ama öncü sınıfın politik eylemi, bilinçli ve örgütlü bir siyasi faaliyettir ve subjektif faktördür. Biri, tarihi yasaların sonucu olarak «ulusal kriz durumunda» gerçekleşirken ikincisi, örgütlülük, doğru program ve politik önderlik gibi ögelere bağlı olarak, bilinçli bir faaliyet sonucu ve belli bir kazırlıktan sonra ortaya çıkabilir.

DEVRİMDE PARTİNİN VAZGEÇİLMEZ BİR ROLÜ VARDIR.

Öncü sınıfın politik eylemi, kitlelerin politik eyleminden farklı olarak bilinçli, örgütlü, programlı bir faaliyettir. Bu faaliyetin ileri düzeyde göstergesi partinin örgütsel varlığı ve gücüdür. Partinin ve öncü sınıfın politik eylemi her zaman mevcuttur ve olağan koşullarda da vazgeçilmez önemdedir. Ancak devrimci durumun ortaya çıkması halinde, partinin ve sınıfın bu rolü, belirleyici bir duruma yükselir ve sosyal devrim için anahtar bir önem kazanır. Devrimci durumun ortaya çıkması halindedir ki, partinin tarihsel önemi açıklık kazanır. Lenin bu na şu sözlerle işaret etmiştir: **«Subjektif etken, yani proletaryanın ve onun komünist öncüsünün (partisinin) örgütlenme düzeyi, bu tarihsel dönemin en önemli sorunu halini alır.» (bkz. Kitle sayı 138 sf. 11)**

Partinin, yani subjektif etkenin rolünün önemi, devrimci durumu yaratabilir olmasından değildir. Tersine, devrimci durumun ortaya çıkması halinde öncü sınıfın politik eylemi aracılığıyla kitlelerin politik eylemini devrim hedefine ulaştırabilir olması partinin önemini kanıtlar.

SUBJEKTİF FAALİYETİN OBJEKTİF KOŞULLARA BAĞIMLILIĞI

Devrime öncülük edecek sınıfın faaliyeti ve bu faaliyeti yönneten partinin siyasi faaliyeti, bir bütün olarak nesnel durumla diyalektik bir ilişki içinde bulunur. Çünkü, her şeyden bağımsız olarak devrimci durum toplumu dönüştürecek enerjiyi ve iradeyi açığa çıkarır ki, subjektif faaliyet son tahlilde bu tarihsel enerjinin bir bölümünden başka bir şey değildir.

Devrimci durumun subjektif faktör üzerindeki etkisi her şeyden önce toplumdaki güçler dengesini değiştirmesiyle açıklanmalıdır. Devrimci durumun ortaya çıkması ile birlikte eşki siyasi güçler dengesi altüst olur. Kitlelerin artan politik eylemi, devrimci öncü sınıfın politik eylemini kolaylaştırır ve güçlü kılar. Subjektif faaliyet bu elverişli zemin üzerinde tarihsel işlevini yerine getirme olanaklarına kavuşur.

Öncü sınıfın devrimci faaliyeti her şeyden önce belli koşullarda cereyan etmekte ve gelişmektedir. Öte yandan bu faaliyet, ancak nesnel koşulların gelişmesine uygun olduğu, onun belli bir aşamasına tekabül ettiği zaman işlevini yerine getirebilir. Nesnel şartların olgunlaşmasından önceki bir devrimci faaliyet nasıl sosyal devrimi yaratamıyorsa, nesnel şartların olgunlaştığı duruma tekabül etmiyen bir subjektif faaliyet de tarihsel olarak sansını yitirmek ve işlevini geciktirmek durumuyla karşı karşıya kalacaktır.

O halde, devrimci sınıfın ve partinin siyasi faaliyeti, gerçek duruma karşı bir atılım değil, gerçek durumun kendisinden doğan ve ona uygun düşen bir atılım olduğu zaman başarılı olacaktır. Burada dikkat edilmesi gereken, devrimci sınıfın faaliyetini, nesnel şartlara indirgiyen ve onu devrimci atılım ruhundan yoksun kılan mekanizmdır. Sağ oportünistlerin çokluklа düştüğü yanılgı, sosyal devrimi öncü sınıf güçlerinin bilinci ve iradesi dışına çıkarmak ve onu tarihin yasal gelişmesinin kendiliğinden sonuçlarına terketmek anlamına gelmektedir.

Partinin ve öncü sınıfın bilinçli politik eylemi, mevcut duruma müdahale edebilecek bir kaldıraçtır. Bu müdahale, devrimci durum yaratmaya dönük olmayan ama, sosyal devrim hedefine götüren süreçleri geliştirip olgunlaştırmaya dönük bir müdahaledir. Öncünün duruma müdahalesinin ölçüsü ne olabilir sorusuna verilecek cevap önemlidir. Arismendi bu cevabı: **«Öncünün objektif duruma müdahale etmek kapasitesi, bizzat nesnel devrimci sürecin bir parçasıdır ve ona bağlıdır»** diye vermektedir. Bu demektir ki, subjektif faaliyetin kapasitesi, nesnel devrim süreci tarafından belirlenen bir düzeydedir.

SUBJEKTİF FAALİYETİN GÖRECE BAĞIMSIZLIĞI VE DEVRİMCİ EYLEM

Öncü sınıfın devrimci politik faaliyetini nesnel koşullarla bağıntılı görmek, —mekanizme düşmemek koşuluyla—, dolaysız devrimci mücadeleyi reddetmek anlamına gelmez. Tam tersine, «devrimci her zaman aktiftir» ve bu aktifliğin nesnel ve öznel çerçevesini belirlemek anlamına gelir. Devrimci faaliyet ancak bu açıklama içinde, olanaklarıyla kavranabilir ve doğru hedeflere sahip olabilir. Parti, mücadelesinin stratejik ve taktik hedeflerini ancak bu yaklaşım içinde olduğu zaman doğru olarak çizebilir.

Parti madem ki nesnel duruma arzuladığı şekli veremiyor, bu imkânsız olana dönük bir mücadele hattı da çizemez. Çizerse bunun volantarizm (iradecilik) olacağı açıktır. Ama parti, kitleleri devrime hazırlamak, onların politik bilincini yükseltmek, kitlelerin aktif tarihsel eylemini sürekli genişletmek görevleriyle yükümlüdür. Bu faaliyetin sosyal devrime götüren süreçleri hızlandıracağını da reddedemez. Ederse, bunun da mekanizm (sağ revizyonizm) olacağı bellidir.

Bu nedenle parti, sosyal devrimde subjektif faktörün görece bağımsız faaliyetini örgütsel var lığıyla ispatlamalıdır. İşçi sınıfını ve müttefiklerini, olağan koşullarda ve mücadele içinde devrime hazırlamalı, devrimci durum halinde ise dolaysız devrimci eyleme, yani, iktidarı almak için mücadeleye sokabilmelidir. Kısaca subjektif etken rolündeki örgütlü ve bilinçli faaliyet, devrim sürecinin her aşamasında etkin ve aktif olabilmeli, devrim durumunun gerekli kıldığı politik iktidar mücadelesinde, aktif yığınların militan öncüsü olmayı başarmalıdır.

Partinin bu rolünü şu başlıklar altında özetlemek mümkündür:

- Parti, işçi hareketine sosyal devrimin anlamını ve gereğini kavratmalıdır. Parti işçi hareketine uluslararası bağlantılarını ve görevlerini benimsetmelidir. Parti bu görevlerin gerekli kıldığı bilinci, öncü devrimci sınıfa taşımakla yükümlüdür.
- Parti, işçi sınıfının devrimci faaliyetini istikrarlı ve sürekli kılacak, bunu mümkün kılan programı, stratejik ve taktik mücadele esaslarını tayin edecektir. Ayrıca parti, sınıf mücadelesinin deneyimlerini genelleştirip bu deneyleri devrimci halk hareketinin bütününe maledecektir.
- Parti işçi sınıfının devrimci mücadelesini köşelendiren ve ona uygun politikaları yaratan ve uygulayan ideolojik ve politik merkez olmalıdır.
- Parti sosyal devrimin oi tak eylem planını oluşturacak, politik güçler dağılımını belirleyecek ve hangi anda hangi mücadele yöntem ve araçlarının kullanılacağını belirleyecek bir kollektif strateji merkezi olmalıdır.
- Parti sosyal devrimin politik güçlerinin bütün eylemlerini hareketin genel görevlerine uygun olarak yöneten ve birbiriyle bağlantılı kılan, sosyal devrimin tüm savaş unsurları arasındaki birlik ve beraberliği gelistiren önder bir rol oynayabilmelidir.
- Parti kitlelerin devrimci eylemini doğrudan örgütleyebilecek, atılım dönemlerinde aktif kitle hareketlerinin başında yer alabilecek, geri çekilme dönemlerinde devrimin kitle güçlerini koruyabilecek durumda olmalıdır.
- Kısaca parti, bilimsel teori ile pratik devrimci eylemi birleştirmeyi başaran, nesnel durumu doğru analiz eden ve elverişli uğrakta karar alabilen aldığı kararları uygulamak için harekete geçebilen, devrimin azami güçlerini ve araçlarını mücadeleye sokabilecek ölçüde etkisini genişletmiş olan **biricik** subjektif etkendir.

Partinin bu hayati rolüne Lenin şunu belirterek işaret etmektedir: **«Proletaryanın iktidar için mücadelede örgütten başka silâhı yoktur. Proletarya şu tek nedenden dolayı yenilmez bir güç haline gelebilir ve kaçınılmaz olarak gelecektir: Proletaryanın Marksizmin ilkelerine dayalı ideolojik birliği, milyonlarca emekçiyi bir işçi sınıfı ordusu halinde toplayan örgütün maddi birliğiyle çelikleşmiştir.» (Akt. Devrim Sürecinin diyalektiği. Kortuk yay. sf. 96).**

DEVRİMCİ ATILGANLIK VE «SOL» MACERACILIK ARASINDAKİ FARK

Kitlelerin devrimci durumda ortaya çıkan politik dinamizmini sosyal devrime götürecek olan örgütlü ve bilinçli dolaysız devrimci faaliyet ile, «sol» maceracıların «dolaysız devrimci eylemleri» arasında hiç bir benzerlik yoktur. Hangisinin «devrimci atılım» olduğunu, hangisinin objektif koşulları hesaba kat mayan volantarizm olduğunu ayırdetmek gerekir. Buna Lenin'den alacağımız iki alıntıyla açıklık getirebiliriz.

Lenin Menşevik Suhanov'a karşı bir polemiğinde Napolyon'un şu sözünü aktarmaktadır: **«Girişilir ve sonra görüşülür...»**

«Silâhlı mücadele çıçıtkanlarına karşı polemiğinde ise «devrim!, meyvanın tam olarak olgunlaşmasına kadar dalında bırakmalıdır» diye öğütte bulunmaktadır.

İki farklı yaklaşım gibi görünen bu durum, aslında tek bir bilimsel yaklaşımın iki yanını ifade eder. Ne zaman girişileceğini bilmeksizin girişmek olmaz. İlk koşul devrimci durumdur. Ya ni devrimin objektif şartlarının bir bütün olarak ortaya çıkmasıdır. Ve eğer hazırsan o zaman girişebilirsin. Ama hazırsan!...

Bu duruma ulaşmaksızın ve hazır olmaksızın, «girişmemek» ve meyvayı «dalında bırakmak» gerekmektedir. Girişirsen kaybedeceksin!...

Eğer bu yaklaşımın bütünlüğü kavranmamışsa, ya kaybedeceğin zamanda başlarsın, ya da kazanacağın halde bir türlü başlıyamazsın!

Girişme atılganlığı gösterilemezse meyva biteviye dalında kalacaktır ve ancak çürüdükten sonra düşecektir. Hazır olmadığın halde ve meyvanın olgunlaştığı zamanda girişirsen sen düşeceksin!

O halde «devrimci atılganlık,» olgunlaşmış objektif koşulları devrime dönüştürecek olan politik eyleme zamanında ve cesaretle atılmaktan başka bir anlama gelmez.

ÖZETLE: SOSYAL DEVRİM KAVRAMININ BİLİMSEL AÇIKLAMASI

Buraya kadar yaptığımız hatırlatmalar sosyal devrim kavramını açıklamamız için yeterlidir.

1 — Sosyal devrimlerin objektif ve tarihi sebebi, üretici güçlerin bağrındaki çelişkidir. Üretim güçlerinin gelişmesi, belli bir aşamadan sonra, hakim üretim ilişkileriyle çelişkiye düşer. Bu çelişkinin ortaya çıkmasıyla sosyal devrimlerin objektif maddi temeli oluşur. Marks bunu «Ekonomi Politiğin Eleştirisine Katkı» adlı kitabına yazdığı meshur önsözünde söyle formülle etmektedir: **«Gelişmelerinin belli bir aşamasında, toplumun maddi üretici güçleri o zamana kadar içinde hareket ettikleri mevcut üretim ilişkilerivle, ya da... mülkiyet ilişkileriyle çelişkiye düşerler. O zaman toplumsal devrim çağı başlar.»**

Devrimleri yaratan tarihi, objektif maddi temel iste bu çelişkidir. Ama bu temel üzerinde devrimi mümkün kılan diğer objektif gelişmelerin de ortaya çıkması gerekir.

2 — Devrimi tarihi olarak gündeme getiren bu maddi temelin devrimi mümkün kılabilmesi için, bir baska gelişme aşamasına, «devrimci durum» aşamasına varması gerekir. Ancak bu takdirde devrimin objektif şartları bütünlüğe kavuşmuş olacaktır. Bu nedenle «devrimci durum» devrimin objektif şartlarının maddî bütünü olarak tanımlanır. Örneğin günümüz dünyasında kapitalist ülkelerdeki koşullar her bir ülkede sosyalizmin mümkün olacağı tarihsel objektif maddi temeli yaratmıştır. Ne ki bu dönem devrimin olabilmesi için tek basına yetmez. Yani bu temel gerek sarttır ama yeter şart değildir. Bunun için, devrimi gerçekleştirecek olan tarihi enerjinin açığa çıkması demek olan «devrimci durum» uğrağına gelinmiş olması gerekir.

3 — Bir bütün olarak devrimin objektif koşulları oluştuğu zaman, sosyal devrim subjektif koşullara bağlı olarak ortaya çıkar. Ve bütün bunlar aynı zamanda bir arada ortaya çıkmış olmalıdırlar. İşte toplum böylesi durumlarda, hem köklü değişimlere hazırdır, hem bunu istemektedir hem de bu değişim zorunludur. Bu değişimi gerçekleştirecek güçler de tarihi devrimci enerji ile birlikte açığa çıkmış olmaktadırlar. Sosyal devrimler buradan doğarlar.

Bu temel bilimsel kriterler ışığında Türkiye'nin durumunu ele alacak, halk güçlerinin perspektiflerine ve güncel görevlerine açıklık getirmeye çalışacağız.

El Salvador halkının mücadelesi yükseliyor

● **El Salvadorda devrimci demokratik güclerin ortak mücadelesi sağlanırken, ABD'nin ülkeye askeri müdahale hazırlıkları artıyor. El Salvador Komünist Partisi Orta Amerika'daki tüm yurtsever güclerl ABD'nin saldırganlığına karşı koymaya ve tüm dünya ilerici güclerini müdahaleye karşı çıkmaya çağırdı.**

El Salvador'da halk güclerinin mücadelesi yükseliyor. Buna karşılık emperyalizm ve desteğindeki gerici güclerin saldırısı da artıyor. Son günlerde, ABD'nin ülkeye doğrudan müdahale hazırlıkları artarken Hristiyan Demokrat destekli askeri cuntanın yeni baskıları, pekçok insanın öldüğü sokak çatışmaları, polis ve faşist örgütler tarafından yapılan katliamlar sürdürülüyor. Bu arada San Salvador Başpiskoposu Oscar Romero öldürüldü. Romero, bir süre önce ABD Devlet Başkanı Carter'a bir mektup göndererek Salvador'da insan haklarını korumanın en iyi yolunun bu ülkeye silah satılmaması olduğunu söylemişti. ABD'nin Salvador'a askeri, ekonomik ve politik olarak doğrudan ya da dolaylı karışmamasını, Salvador halkının kendi kaderini kendisinin tayin etmesine olanak sağlanmasını istemişti.

ABD'nin uzun yıllar Paraguay diktatörü Stroessner'in danışmanlığını yapan Robert White'i ülkeye elçi olarak tayin etmesinin ardından çok sayıda Pentagon görevlisi El Salvador'a gönderildi. Bunların ülke ekonomisini denetim altında bulunduran 14 ailenin özel «koruyucuları» ile birlikte devlet kuvvetlerini de eğitmek üzere gönderildiği bildiriliyor. Sözü edilen özel «koruyucular» arasında ABD, Guatemala'dan getirdiğini ayrıca Somoza yanlıları ve karşı-devrimci Kübalıların oluşturduğu kiralık askerler bulunuyor. Pentagon görevlileri bunların yanında Ulusal Güvenlik Örgütü (ANSESAL), Ulusal Muhafızlar, polis ve gümrük, hazine görevlilerinin eğitimi, ordunun Karşıayaklanma Okulu gibi kurumlarda görev yaptığı bildiriliyor. Diğer taraftan bu özel kuvvetler ve devlet kuvvetleri için haftalardır Miami ve Guatemala'dan gemilerle ABD silahlarının gönderildiği, ayrıca Ilopango Uluslararası Havalanın hava trafiğine tahsis edilmesi gibi bir çok hazırlıklar sürmekte.

Son gelişmeler üzerine bir açıklama yapan El Salvador Komünist Partisi ABD'nin ülkedeki halk hareketini bastırmak üzere askeri müdahale planları yaptığını belirtti. Washington'un ülkeki halk hareketine hiç bir çözüm getiremeyen ve getiremeyecek cuntayı siyasi, ekonomik ve askeri olarak desteklediğini açıkça belirttiğine yer veren El Salvador Komünist Partisi ABD hükümetinin Salvador halkının silahlı direnisini «sırrı sağ ve sol güclerin yarattığı karşıklık» adı altında bastırmaya uğraştığını açıkladı.

Komünist Parti Orta Amerika'daki tüm yurtsever güclerl ABD saldırganlığına karşı mücadele etmeye ve tüm dünya ilerici kamuoyunu müdahaleye karşı çıkmaya çağırdı.

Bu gelişmeler yeralrken El Salvador'da devrimci demokratik güclerin ortak hareketi konusunda anlaşma sağlandı. El Salvador Komünist Partisi, Farabundo Marti Kurtuluş Güclerl, Ulusal Direniş Silahlı Kuvvetleri, Devrimci Halk Ordusu arasında sağlanan anlaşma aynı zamanda kitlesel örgütlere de uzanıyor. Gelişmeleri haber veren Küba KP Merkez yayın organı Granma gazetesi El Salvador'da devrimci durumdan sözederek, devrimin tek gerçek alternatif olduğunu belirtti.

El Salvador'da halk güclerinin mücadelesi zafere ulaşacak.

Çad'da çatışmalar

Geçtiğimiz günlerde yüzlerce kişinin ölümüyle sonuçlanan çatışmalardan sonra Çad'da gerginlik devam ediyor. Bir Orta Afrika ülkesi olan Çad, 1 Ekim 1960'da bağımsız cumhuriyet ilan edilmişti. 20 yüzyılın başlarında Fransız sömürgesi olan Çad, bağımsız cumhuriyet ilanından sonra iç çatışmalardan kurtulamadı. Bunda sömürgecilerin din, ırk ve kabile ayrımını körüklemeleri önemli bir rol oynadı.

Çad uranyum yataklarına ve petrol kaynaklarına rağmen dünyanın en fakir 25 ülkesi arasında yer alıyor. Petrol arnavutu konusunda ABD petrol tekellerinin yanında Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası Çad'a borç vermeyi kabul etti. Yapılan anlaşma ile Çad, petrolün çıkarılmasından sonra, petrol satışından yüzde 12,5, likid gaz satışından yüzde 5 pay alacak.

Hükümet kuvvetleri ile Çad Ulusal Kurtuluş Cephesi (FROLINAT) arasında uzun yıllar süren silahlı çatışmalar 1978'de Cephe'ye bağlı orduların kuzeydeki Fada ve Faya-Largeau'yı ele geçirmesi ile yeni bir aşamaya vardı. Silahlı kuvvetler komutanı General Felix Malloum'un Fransa'ya yardım istemeye gidderken, çatışmalar sürdü ve ülke ikiye bölündü. Kuzeydeki çöl ve dağlık alanı elinde bulundurran FROLINAT'ın askeri başarılar kazanmasıyla güneydeki verimli topraklarda da etkisi arttı. Daha sonra Ağustos 1978'de FROLINAT lideri Habre ile General Malloum arasında varılan anlaşmayla Malloum Devlet Başkanı ve Habre Başbakan oldu. Ama çatışmalar durmadı. Uzlaşma sağlanması yolunda gelişmeler engellendi. 1979'da süren çatışmalar Mart ayında tarafarını ıvre komşu ülkeler olan Nijerya, Libya, Kamerun, Nijer ve Sudan yetkililerinin katılmasıyla ateşkes ilanıyla sonuçlandı ve Malloum ve Habre varılan anlaşma gereği görevlerinden ayrıldılar.

Ancak Çad'daki çatışmalar geçtiğimiz hafta yeniden şiddetlendi. Devlet Başkanı Oueddei Goukouni ile Savunma Bakanı olan Habre taraftarları arasındaki çatışmalarda yüzlerce kişi öldü. Ülkede gerginlik sürüyor.

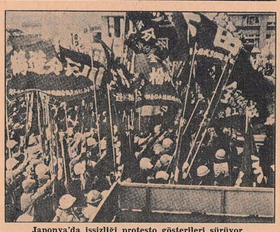

Japonya'da işsizliği protesto gösterileri sürüyor.

Kapitalist ülkelerde işsizlik yaygınlaşıyor

Kapitalist ülkelerde işsizlik hızla yaygınlaşıyor. 1979 yılında hızla artan işsiz sayısının 1980 sonuna kadar rekor düzeye varacağı belirtiliyor. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) üyesi 24 ülkede 1980 yılında kalkınma hızının sıfır olacağı ve işsiz sayısının 20 milyona varacağı bildiriliyor. Bu sayı Batı'nın aktif nüfusunun yüzde 6,5 kadarını oluşturuyor. Sanayileşmiş kapitalist ülkelerde 1980 sonunda işsizlere 3 milyon yeni işsizin katılacağı belirtiliyor.

OECD ülkelerinde 1979'da 32.000 milyon dolar olarak tahmin edilen ödemeler dengesi açığının 1980'de en az 65.000 milyon dolara ulasacağı tahmin ediliyor. Buna göre İsviçre'de özellikle etkileyeceği ülkeler arasında, işsiz oranının yüzde 9'luk bir artış göstereceği kaydedilen İspanya ve yüzde 8'lik bir artışla İtalya bulunuyor.

İşsizliğe karşı kapitalist ülkelerde işçi sınıfının mücadelesi yükseliyor. İngiltere'de celik işçilerinin 1926'dan bu yana ilk büyük grevi sürüyor. Bu grev, ücret artışının yanısıra, bu endüstride istihdamda, üçte bir oranında kısıtlamaya gidilmesine karşı mücadeleyi yükseltiyorlar. Bu mücadele karşısında işçi düş manlığını sürdüren Thatcher, «seçimi kaybetmek pahasına da olsa kamu harcamalarını kısıtlamayı, sendikaların isteklerini sınırlama ve sosyal güvenlik har camalarını azaltmayı öngören programımızı uygulayacağız» diyor. Ancak Thatcher hükümetin'n durumu her geçen gün daha kötüleşiyor.

Japonya'da İsizlik hızla yaygınlaşırken, Japon işçilerinin kazanrı direnişi de yükseliyor. Son olarak gemi yapımında çalınan 270 bin işçi'den 100 bininin is'ne son verilmesi üzerine gösteriler yapıldı.

Barış ve Sosyalizm

Zafer Latin Amerika Halklarının Olacak

ABD emperyalizmine karşı Latin Amerika halklarının mücadelesi yükseliyor. Ve bu mücadelenin kazandığı başarılar karşısında ABD emperyalizmi geriler-ken, tüm saldırganlığını da ortaya koyuyor.

ABD emperyalizmi İçin Latin Amerika artık eskisi gibi rahatlıkla at oynatabileceği bir alan değil. Bir yandan Latin Amerika halklarının yükselen mücadelesi, diğer yandan dünya sosyalizm ve barış güclerinin Latin Amerika halklarıyla güçlü dayanışması ABD'nin bölgede doğrudan saldırılarını engelliyor. Bu nedenledir ki, desteklediği faşist, gerici yönetimlerin kaçınılmaz sonu geldiğinde onları terketmekten geri durmayan ABD emperyalizmi, daha işi bu noktaya getirmeden, tekellerin çıkarına zarar getirmeyecek yeni formülasyonlar öneriyor. «İnsan hakları» kampanyasına parlel olarak Latin Amerika ülkelerinde «özgürlükten yana olduğunu belirtmek durumunda kalması da bunu gösteriyor. Ancak Beyaz Saray'ın «insan hakları» havarilliği, silah tekellerini huzursuz etmiyor değil. Kendileri için en uygununun askeri diktatörlükler olduğunu söyleyerek, Carter'ı güç durumda bırakıyorlar.

Bu «insan hakları» şampiyonluğuna eşlik eden «Latin Amerika'da özgürlük» politikası ABD emperyalizminin desteklediği faşist, gerici Latin Amerika yönetimlerini de rahatsız ediyor. Bir gün Somoza ya da Şah örneği ortada bırakılvermek tehlikesi karşısında birtakım güvenceler isteniyor. Nitekim ABD'nin yapacağı askeri ve ekonomik yardımı ülkede «insan haklarına» saygı gösterilmesi koşuluna bağlırmak istemesi üzerine Arjantin, Brezilya, Guatemala, El Salvador, Uruguay ve Şili yöneticilerinin buna karşı çıkması ve ülkenin işçilerine müdahale olarak görmesi bunu gösteriyor.

Ancak emperyalizmi tehdit edenlerin başında hiç kuşkusuz Latin Amerika'da gelişen ve güçlenen işçi sınıfı geliyor. Emperyalizme bağımlı olarak Latin Amerika ülkelerinde gelişen kapitalist ilişkilerle 1970'lerin ortalarında toplam Latin Amerika nüfusunun «yüzde 64'lük bir bölümü proleterleşmişdi. Ve gelişen ve güçlenen işçi sınıfı, emperyalizmin korkulu rüyası bugün.

Latin Amerika'da halkların yüzyıllardır süren baskıya, sömürüye karşı direnişi bugün de yükseliyor. Hiç kuşku yok ki, bu mücadelede Küba, Şili ve Nikaragua' nın önemli bir yeri var. ABD emperyalizminin birkaç yüz mil ötesinde Küba sosyalizm bayrağını dalgalandırırken, Latin Amerika halklarının geleceğini gösteriyor. Şili, emperyalizmin Latin Amerika'da çıkarlarını korumak üzere yapabileceklerini ve aynı zamanda mücadele deneyini getiren bir örnektir Latin Amerika halklarını». Ve nihayet Nikaragua, ABD emperyalizmine son olarak indirilen ağır bir darbedir. Ama ABD emperyalizmi Nikaragua üzerindeki hesaplarından henüz vazgeçmemiştir. Bugün El Salvador'a yönelik saldırı planlarında Nikaragua da vardır. Emperyalizm El Salvador'daki mücadeleyi bastırırsa, Nikaragua'da kaybettikleri geri alabileceğini hesaplamaktadır.

Latin Amerika'nın yüreği bugünlerde El Salvador' da daha güçlü çarpmaktadır. ABD, El Salvador'da halk güclerinin zaferini Honduras ve Guatemala'nın ve diğerlerinin izleyebileceğini bilmektedir. Ve şimdi askeri müdahale için fırsat kollamaktadır. Ama El Salvador ve Latin Amerika halkları ABD emperyalizmine karşı kararlı mücadelelerini yükselteceek ve kazanacaklardır.

SOSYALİST ÜLKELERDEN

Doğanın korunması devlet politikasıdır

Sosyalist ülkelerde doğanın korunması devlet politikası olmuştur. Doğal kaynakların insanlığın yararına kullanımı ve doğal kaynakların korunması merkezi ekonomik planlarda ve her düzeydeki kuruluş ve idarelerde ele alınmaktadır. Endüstriyel ve diğer artıkların doğaya ve insanlara zarar vermeyecek şekilde yokedilmesi, doğal kaynakların, toprak, su, orman kaynaklarının korunması konusunda bilim adamlarının gerçekleştirdiği incelemeler başarıyla uygulanmaktadır. Tekonolojik ilerleme, enerji ve kimyasal sanayi dallarının gelişmesi, kentlerin büyümesi, motorlu taşıtların çoğalması vb. ile gelen yeni sorunların çözümü için sürekli araştırmalar yapılmaktadır.

Yalnız başına dünyanın toplam sanayi ürününün yüzde 20'sini gerçekleştiren Sovyetler Birliği'nde hava kirliliği sorunu olmamasına karşılık hava kirliliği sorununun nasıl çözümlenebileceği konusu araştırılmaktadır.

Yine insanların yaşama koşullarını daha da iyileştirmek için ve doğal kaynakların korunması için'n çeşitli çalışmalar gerçekleştirilmektedir. Örneğin kentler kurulurken, insanların yaşadığı yerlerle işletmeler arasında yeşil alanlar yaygınlaştırılmaktadır. Moskova'da 175.000 hektarlık bir park ve yeşillik alanı vardır.

Doğanın korunmasında bu ülkelerde yaşayan halkların da aktif katkısı sözkonusudur. Sovyetler Birliği'ndeki cumhuriyetlerde doğayı korumayı amaçlayan örgütlenmelerin 35 milyon üyesi vardır. Demokratik Alman Cumhuriyeti'nde son dört yılda 80 bin doğayı koruma projesinde 4.5 milyon kişi görev almıştır. Sosyalist ülkeler arasındaki işbirliği sosyalist olmayan ülkelerle de gelişmektedir.

1962'de Moğolistan Halk Cumhuriyeti'nin önerisiyle Birleşmiş Milletlerde kabul edilen Ekonomik Gelişme ve Doğanın Korunması kararı kabul edilmişti. Daha sonra Birleşmiş Milletler'de ve Helsinki'de kararlar alınmıştır. Yine sosyalist ülkeler, tüm dünyada silahlanma harcamalarında yapılacak bir kısıtlamanın maddi olanak, bilim ve teknik uzmanlarının bu konuda daha yoğun çaba sarfetmesini getireceğini ve bunun doğanın korunmasına büyük katkıda bulunacağını vurguluyorlar.

SANAT-KÜLTÜR-BİLİM

KİTAP

«Yarın Bizimdir Yoldaşlar»

Geçtiğimiz yılın sonunda Sanat Emeği Yayınları arasında çıkan roman, Manuel Tiago imzası ni taşıyor. Portekiz komünistlerinin engin deneylerine yaslandırılmış olan kitabın yazarının gerçekte kim olduğu bilinmiyor ve büyük olasılıkla bu adın takma olduğu, Avante Yayınevi tarafından açıklanıyor: «Yazarın kim olduğunu bilebilecek kişilere bazı vurduk. Bu girişimlerimiz başarısız kaldı. Böylece ,tıpkı romanın sayfalarındaki kişiler gibi, yazar da bizler için 'bilinmeyen bir kahraman' olarak kaldı.»

Ama, gerek romanda yansıtılan hayatın, gerekse çizilen kişilerin, bilinen bir gerçeklikten yola çıktığı, romanın tümüyle gerçek hayatın edinildiği gözlemlere dayandığı açık. Öylesine açık ki, Parti yaşamında görülebilecek aksaklıklar, başarılar, on yıllarca süren bir partilin'n deney birikimi, gözlem gücünü yansıtıyor. Romanda karşılaştığımız tüm kişiler, parti yaşamında yaşamışlarda buluverdiğimiz tipleri canlandırıyor.

Sosyalist gerçekçi romanlarda, yer yer yazarın önceden be lirlediği, teorik çerçeveden yola çıkarak anlattığı tipler görülür. Kişiler, hayatlarıyla, kimi tecrik doğrulcrı daha derinliğine göstermek için çizilirler. Nitekim, bu nitelikte olan tiplerin yücelttimiş ve sematik oldukla rı, gerçek hayatta, romanlardaki tüm özellikleriyle kendilerini bul manın güç olduğu gözlenir. Okur da onlara karşı bir özlem uyanır.

Oysa, «Yarın Bizimdir Yoldaşlar»daki tüm insanlar, iyi bir edebiyat eserinin temel nitelikleri sonuç, elle tutulur hayat sahnelerinden, genel ve karakteristik olana yükselişi örnekliyor. Ancak günlük yasantının yavanlığı eserde başarılı bir biçimde aşılmıştır. Yazar, insanları dönüştürücü gerçekliğin belirleyici öğelerini, çarpıcı yanlarını ustalıkla seçmiş, roman, baştan sona soluk kesici, ama hiçbiri olağanüstü nitelik taşımayan olaylar bütünlüğüyle örülmüştür. Tümüyle partililerin yaşamını, gerçekliği ve anlatımı hiç zorlamadan sergileyen romanda, gerçeğin dışında duran, kusursuz yada tümden yanlışlara batmış bir kişi yoktur. Bu yönüyle, 12 Mart sonrasında siyasal konulara daha bir istekle girmiş bulunan edebiyatımızın tüm türleri için sağlıklı bir örnek getirdiği söylenebilir.

Romanda, karlyerizm ve opor tünizmin, işçi sınıfı partilerinin çalışmasında görülen her türlü hastalık belirtisinin yazarının gerçekte kim olduğu bilinmiyor ve şüphili bir özveri ve bilincin de gerçekçi anlatımın, sayfalar sürecek olaylarını ince ayrıntılarla dile getirilmiş biçimini buluyoruz. Romanda anlatılan olaylar içinde daha bir anlam kazanan, çok bilindiği ve uygulandığı da sanılan bir olguya ve bu na benzer pek çok gerçeğe ışık tutuldu ğunu görürsek bakımından kimi alıntılar yapmakta yarar var: «Partide senhorlar ve niteliksiz işçiler yoktur. Merkez Komitesi üyesi olsun, birincil örgüt üyesi olsun, partinin ve partililerin güvenliğini sa vunmak istisnasız herkesin aynı ölçüde görevidir. Herkesin parti disiplinine aynı ölçüde uyması gerekir. Tekrar ediyorum, istisnasız herkesin.» (Sayfa: 232)

Gerçekten de, özet hayatını Parti yaşamından ayrı düşünen, bunu doğal bir hak olarak gören, ama bu hakkını kullanırken Parti için oluşacak sakıncaları pek önemsemeyen kimi sosyalist lerin tavrına açıklık getiren bu cümleler, didaktik bir eserde şöyle bir okunup geçilebilir. Ama Merkez Komite üyesi Vaz, bunu içinde ve öyle canlı söylüyor ki, bir partilinin kafasına çakılmaması ve kendi tavrını bir özeleştiriden geçirmesesi imkânsız hale geliyor.

Çoğu kez, yeni görevler için kadro bulamamaktan yakınanlarımız bakıszlığını, bizzat kendi deneyimiyle gösteren Paulo'nun şu sözleri ise scn derece öğretici: «İnsanlar var. Gerekli olan sadece onları bulmak, onlara yardım etmek ve kendilerini göstermeye olsnağı vermek.» (s. 360)

Aşlında romen, bu ve benzeri yüzlerce hayat dersini içeriyor, kimi bölümlerinin tekrar tekrar okunmasını gerekli kılıyor... Romanın sayfalarında desenleri de sergilenen CUNHAL'in, eserin başına alınan sözlerinde açıkladığı gibi, zafer gününün yaklaşmasında insana kalıcı bilinç götüren romanlardan biri olan YARIN BİZİMDİR YOLDAŞLAR'ı okumakta gecikmemek, her partili ve sempatizanın mutlak görevidir.

Bulgaristan Barış, Yumuşama ve İşbirliği Yolunda

Geçtiğimiz ay içinde Habora Yayınlarınca basılan kitap, Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi Birinci Sekreteri ve Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Konseyi Başkanı TODOR JİVKOV'un 11 şubat 1980 günü Vatan Cephesi oturumundaki konuşmasından oluşuyor.

Eserde Bulgaristan'ın 1979 yılı gelişme planının başarıyla uygulanması sonucunda halkın hayat seviyesinin daha bir yükselmesi ve bunun, «ülkedeki mil yonlarca insanın içsel İnancı» olan Yeni Ekonomik Mekanizma ile sağlandığı belirleniyor.

Daha sonra, uluslararası durumun bâzı sorunları üzerinde duruan eserde, «Yumuşama, bütün halklara aynı ölçüde yararlıdır» denilerek, barışın korunması ve soğuk savaşın aşılmasıyla halkların sağladığı kazanımlar ve bunda, SBKP ile sosyalist sistemin, dünya barış güclerinin oynadığı etkin role ışık tutuluyor. Dünya barışını bozmaya yönelik ABD girişimleri ile ABD'ye paralel düşen militeytçi, hegemonyacı Çin yönetiminin gerici emellerine de dünyânilen eserde, dünya barışının korunmasında en büyük katkının Sovyetler Birliği'ne ait olduğu vurgulanıyor.

Konuşmada, Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin komşularıyla işbirliği ilkeleri ve ilişkileri de açıklanarak, «Balkan ülkeleri arasında güven ve dostluk ilişkilerinin gelişmesinde» Bulgaristan'ın katkıları değerlendiriliyor.

Acilen baskıya yetiştirilme ne deniyle çeviride kimi pürüzlere rastlanmakta birlikte, kitabın BHC'nin dış politikasına tam bir açıklık getirmesi bakımından bü yük bir boşluğu olduğu söylenmelidir. Tüm sosyalistler'için olduğu kadar, barış güclerince de okunmasını gerekli gördüğümüz bu kitabı gecikmeksizin okuru ulaştıran Habora Yayınevi'ne teşekkür borçluyuz.

Ne Mutlu...

Zeynep KARABEY

Göğüslerine çirkin görünüşlü, biraz kalkan biraz zırh karşımı deniz kapımbaşası kabuklarını geçirmişler. Yüzlerinde, Paris bitpazarından toplanma savaş artıklarının ürünü çirkin yine ama çok güzel maskeler. Kimi zaman tuhaf sesler çıkarıyorlar. Bir uzay yaratığı ile bir sırtlanın belki çıkarabileceği sesler. Hırlıyorlar mı desem, homurdanıyorlar mı? Tepelerinden aşağı, sahnelerin şimdiye dek gördükleri en garip ama yine de en güzel dekor-perde sallanıyor. Kimi zamana altına girip rap-rap yürüyorlar, kimi zaman bir dilöğinden başlarını çıkarıp izleyenlere seslenıyorlar, kimi zaman ardındaşın gürültüler yapıp savaş, ayaklanma çağlandırıyorlar.

Adamın biri —bu adam sömürücü, derebeyi bir valiyi canlandırıyor— en büyük boyundan ccombol lastiklerinin içine gi: mış. Bacaklarındaki lastikler dıştı kıçük, gövdesindekiler herhal traktör lastiğidir. Pek bâyük, pek sisman. Adam şişine şişiine, sıçraya hoplaya yürüyor, lastiklerin içinde.

Yine en büyüklerinden bir lastiğin içinde kimi zaman yuvarlanan, kimi zaman oturan, bazen de bir yanından çırıp öte-kinden çıkan oyuncu bir yandan da anlamlı bir şarkı söylüyor. (Salondakler her ne kadar soğuktan zaten sırtımışlarsa da tüm bunlar yüzünden de keyifli keyifli gülümsemekteler bu arada).

Sömürgen derebeyinin koruyucuları deniz kaplumbağalarının kabuklarına arada-bir iri demir pençelerini vurarak öfkelerini belirtiyorlar. Bunlar genellikle konuşmayı pek bilmiyorlar. Ancak «büyükleri» konuşabiliyor. Küçükleri hırıldıyor çıqlık atıyor ya da pençeleri ile gövdelerini tırmalıyor...

Sizlere, İstanbul'da, seks filmleri oynatılan bir sinema salonunda bir oyundan görüntüler vermeye çalıştım: Dostlar Tiyatrosunca sahnelenen, Paris'te yaşayan Türk sanatçısı Mehmet Ulusoy'un yönettiği, Brecht'in yapıtı «Kafkas Tebeşir Dairesi».

Öykü sanırım her halk kültüründe benzerine rastlanamıyan bir öykü:dür: Zengin kadın biricik yavrusunu malı, mülkü, giysini pesinde kosarken telaşlı bir kaçış sırasında unutur gider. Yoksul genç kız, bir yığın tehlikeyi göze alıp bebeği bağrına basar. Onun uğruna birçok seyden yoksun kalır. Sevgilisinden, güvenlikten, hatta yiyip-içmekten. Onu büyütür, çeşitli sıkıntılara göğüs gererek. Sonra birgün varsıl kadın, göz diktiği mirasın tek koşulu bebek olunca çocuğun peşine düşer. Onu geri almak ister. Avukatları «gözü yaşlı ananın» çocuğuna kavuşması gerektiğini savunurlar. İki kadın yargıcın karşısına gelir. Yargıç, çocuk üzerinde kimin hakkı olduğunu kestiremeyince ortaya bir çember çizer. Çocuğu içine koyar. Kadınlara «Asılın çocuğun kolundan kim çemberin dışına çekebilirse çocuk onun olacak..» buyurur. Gerçek ana, çocuk kendine gelsin, paralar onun olsun diye asılır koluna. Ama onu bakmış büyütmüs olan kadın acır çocuğa. Koluna asılıp da onunla ayrılmak istemez. Saluvarır, cocuk ötekine gider. Yargıç kararını verir: Cocuk ona bakan büyüten, ona acıyıp canını yakmaktansa yitirmeyi göze alan kadında kalacaktır.

Bu öykü ninelerimiz dedelerimiz belki de böyle değil de, «Kadı, 'bana bir bıçak verin . Çocuğu ikiye böleceğim, yarısı senin, yarısı onun'.. dedi» diye anlatılmıstır. Ama ana konu aynıdır. Gerçek sevgi, emek verilen şeye duyulan gerçek bağlılık.. Çıkar gözetmeden sevebilmek.

Mehmet Ulusoy, Türkiye'de daha önce Ali Özgentürk ile yapıtığı sokak tiyatroları deneyi dısında, ilk kez bir oyun sahneye koyuyor. Ulusoy, Paris'te, sahnede yaptığı «tiyatro devrimleri» ile beğeni kazanmış, Fransız hükümetinden yardım görerek «Özgürlük Tiyatrosu» (Théâtre de Liberté) kurmuş bir sanatçımız. Ulusoy'un nerede bir demeclni görsaniz ayrı tümceleri yöneldiğ'n okursunuz: «Ben tiyatroyu Türkiye'de öğrendim. Ben bir Türk tiyatrocusuyum. Yaptığım da Türk tiyatrosudur.»

Ulusoy, evrensel tiyatroya Türk tiyatrosundan sesler götürdüğüyse, iyi yapmış bu isi. Sahnede bir yöneticinin öğrdüğünü hıçram buram kokmakta. İnsanca inen yaonsına en uygun insan heyecanını en iyi yansıtan bir yöntem uyguluyor Mehmet Ulusoy. Bu yöntemi Brecht olbi bir uıstanın «Kafkas Tebeşir Dairesi» gibi bir yapıtında. Kurnun Acar gibi bir saantcının maskıla-rı, Metin Deniz'in yaratıcılığını becerıyle kullındığı dekorları. Dostlar Tiyatrosu elemanlarının başarılı oyunu ile uyguladı mı, gerçek bir tiyatro çıkıyor karşınıza. Teknığın ağır bastığı görsel sanatlar ortamında (tıyatro-

Devamı s. 5, su. 7'de